

Vaikeavammaisten henkilökohtaisen avun palveluseteli

PETUR 27.01.2021 § 4
79/05.21.00.00/2021

Palveluseteli on tapa järjestää kunnan lakisääteisiä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja. Kunnan tulee tehdä päätökset palvelusetelin käyttöönotosta; määrittää palvelut, joissa palveluseteliä käytetään; ja hyväksyä palvelujen tuottajat. Myönnettäessä palveluseteliä yksittäisille asiakkaille kunnan tulee noudattaa asiakkaan asemasta annettua:

- palvelusetelilain (569/2009) 6 §:n säännöstä,
- potilaan asemasta ja oikeuksista annettua lakia (785/1992, potilaslaki), ja
- sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annettua lakia (812/2000, asiakaslaki).

Henkilökohtainen apu

Vammaispalvelulain 8 §:n mukaan henkilökohtaisella avulla tarkoitetaan vaikeavammaisen henkilön välttämätöntä avustamista kotona ja kodin ulkopuolella

- päivittäisissä toimissa
- työssä ja opiskelussa
- harrastuksissa
- yhteiskunnallisessa osallistumisessa
- sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämisessä

Henkilökohtainen apu on kunnan erityiseen järjestämisvelvollisuuteen kuuluva palvelu. Kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaista apua määrärahoista riippumatta, koska henkilökohtainen apu on subjektiivinen oikeus. Henkilökohtaista apua järjestetään vaikeavammaiselle ihmiselle, joka tarvitsee toisen henkilön apua toistuvasti. Avun tarpeen arvioinnin lähtökohtana on henkilön toimintakyky.

Järjestämistavasta päätettäessä on aina otettava huomioon vaikeavammaisen henkilön mielipiteet ja toivomukset sekä hänen palvelusuunnitelmassaan määritelty yksilöllinen avun tarve ja elämäntilanne kokonaisuudessaan. Henkilökohtaisen avun eri järjestämistapoja voidaan yhdistää toisiinsa sekä muihin vammaispalvelulain ja muun sosiaalihuollon mukaisiin palveluihin ja tukitoimiin.

Henkilökohtainen apu voidaan järjestää niin, että vaikeavammaisen henkilö 1) palkkaa itselleen henkilökohtaisen avustajan, 2) ostaa avustajapalvelun kunnan antamalla palvelusetelillä 3) saa kunnan järjestämää tai hankkimaa avustajapalvelua. Palvelun järjestämisessä voidaan hyödyntää myös eo. järjestämistapojen yhdistelmää.

Palveluseteli lisää vammaispalvelujen asiakkaiden valinnan mahdollisuuksia ja vahvistaa itsemääräämisoikeuden toteutumista. Palveluseteleitä tarjotaan lähtökohtaisesti uusille asiakkaille yhtenä vaihtoehtona. Kenenkään jo palvelujen piirissä olevan ei tarvitse vaihtaa palveluseteliin, ellei asiakas erityisesti itse niin halua. Mikäli asiakkaalla on jo käytössään rajatumpi muu palveluseteli, siirrytään uuteen palveluseteliin 1.2.2021 alkaen ellei asiakkaan yksilöllinen palvelutarve edellytä muuta.

Palvelusetelin käyttöä laajentamalla henkilökohtaisen avun koko tehtäväkenttään voidaan saavuttaa kustannussäästöjä nykytilanteeseen nähden, koska henkilökohtaisella avulla ei vastata pääsääntöisin hoivan, hoidon ja valvonnan tarpeisiin ja näin ollen vaatimukset myös palveluntuottamiseen poikkeaa esim. henkilöstön koulutusvaatimuksen osalta. Tällä hetkellä palveluseteli on käytössä Äänekoskella Arjen tuen palveluissa kotihoidossa ja kotihoidon tukipalveluissa sekä sosiaalihuoltolain perusteella myönnettävässä palveluasumisessa. Rajatusti palvelusetelin myöntämistä on voitu hyödyntää jo nyt henkilökohtaisessa avussa tehtäviin, jotka ovat kohdentuneet esim. kotihoidon tukipalveluihin esim. raskaisiin kotitöihin ja asiointiin. Vaikeavammaisten oman henkilökohtaisen avun palvelusetelikuvauksen myötä palveluseteliä voidaan hyödyntää laajemmin muuhunkin henkilökohtaiseen apuun esim. työssä avustamiseen sekä sijaisuuksiin.

Äänekosken kaupungin Perusturvan Henkilökohtaisen avun palvelusetelikuvauksen esityksen liitteenä. Palvelusetelikuvauksen laatimisen pohjalla on ollut soveltuvin osin Jämsän kaupungin palvelusetelikuvauksen. Esitetty palvelusetelinhinnasto vastaa samaa tasoa Jämsän ja Jyväskylän kaupunkien kanssa huomioiden maakunnan oma SOTE-valmistelu, jossa pyritään yhdenmukaistamaan palveluita ja taksoja alueella.

Valmistelija	vammaispalvelun palveluvastaava Mirva Vesimäki, p. 040 571 6363; palvelujohtaja Saara Paananen, p. 0400 115 656
Esittelijä	perusturvajohtaja Saara Kuusela
Päätösehdotus	Perusturvalautakunta hyväksyy vammaispalvelulain mukaisen henkilökohtaiseen apuun tarkoitetun palvelusetelin 1.2.2021 alkaen. Käyttöön otossa noudatetaan liitteenä olevaa Henkilökohtaisen avun palvelusetelikuvauksen palvelusetelin myöntämisessä ja palveluntuottajien hyväksymisessä palveluntuottajiksi sekä huomioiden ajantasainen lainsäädäntö. Henkilökohtaisen avun palvelusetelin taksaa tarkistetaan indeksikorotuksien mukaisesti vuosittain osana muiden palvelusetelien arvojen tarkastusta.
Päätös	Hyväksyttiin.

- - - - -

Merkittiin pöytäkirjaan, että vammaispalvelujen palveluvastaava Mirva Vesimäki ja arjen tuen palvelujohtaja Saara Paananen olivat asiantuntijoina kokouksessa läsnä tämän asian esittelyn aikana.

- - - - -